

**Examensarbete, 15 hp, för Förskollärarytbildning Utbildningsvetenskap
HT 2016**

”Fröken, får jag paddan?”

En studie om förskollärares förhållningssätt till
lärplattan i förskolans verksamhet

Erica Fridland och Mattias Bengtsson

Författare

Erica Fridland och Mattias Bengtsson

Titel

”Fröken, får jag paddan?” – En studie om förskollärares förhållningssätt till lärplattan i förskolans verksamhet

Handledare

Marie Fridberg

Examinator

Angerd Eilard

Abstract

Denna studie syftar till att undersöka vilket förhållningssätt som finns bland förskollärare till lärplattan. Vilka möjligheter och hinder anser förskollärare att det finns i relation till yrkesrollen och barnen. Studien har sin utgångspunkt i en kvalitativ metod, där verksamma förskollärare har intervjuats. Det empiriska materialet har analyserats utifrån ett fenomenografiskt perspektiv där olika kategorier inom forskningsområdet framkommit. Under diskussionsavsnittet diskuteras vilka möjligheter och hinder som det anses finnas i relation till yrkesrollen och barnen. Denna studie visar att det anses finnas flera möjligheter med lärplattan i relation till barnen, samtidigt finns det en hel del hinder när det gäller den egna yrkesrollen. En av grunderna till att man såg fler hinder till yrkesrollen beror på att kunskap och kompetens inom området saknas och därför är utbildning högt efterfrågat.

Keywords

Förskola, förskollärare, förhållningssätt, digitala verktyg, lärplatta, kunskap

Förord

Nu närmar vi oss slutet på en studietid som gett oss oerhört många lärdomar om både barns utveckling & lärande, men också lärdomar om oss själva som blivande förskollärare. Vi har vunnit många nya insikter om lärplattans möjligheter genom att göra denna studie. Dessa insikter kommer vi nu att ta med oss vidare ut i arbetslivet och verksamheten.

Vi vill passa på och tacka vår handledare Marie Fridberg för otroligt bra handledning och att Du pushade oss under hela arbetets gång. Tack för din feedback och innehållsrika diskussioner.

Vi vill också tacka de fantastiska förskollärare som ställde upp på intervjuer, Ni la grunden till denna studie och utan Er vore vi inte här nu.

Till sist vill vi tacka våra familjer och sambos för allt stöd under vår studietid.

Tack,

Erica Fridland

Mattias Bengtsson

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1. Syfte och frågeställning	8
2. Litteraturgenomgång	9
2.1. Pedagogens inställning avgör användandet	9
2.2. Digital teknik kan bidra till	10
2.2.1. Socialt samspel	10
2.2.2. Lättillgänglighet	12
2.2.3. Dokumentation	12
2.3. Teoretisk utgångspunkt	13
2.3.1. Fenomenografiskt perspektiv	13
3. Metod	15
3.1. Intervju som metod	15
3.1.1. Semistrukturerade intervjuer	16
3.2. Urval och genomförande	16
3.3. Bearbetning av material	17
3.4. Studiens trovärdighet och tillförlitlighet	18
3.5. Etiska ställningstaganden	19
4. Resultat och analys	21
4.1. Möjligheter i relation till förskolläraryrollen	21
4.1.1. Vikten av att kunna utmana barnen som förskollärare	21
4.1.2. Tidigare erfarenheter och inställning till lärplattan	22
4.1.3. Lärplattan är lättillgänglig	23
4.2. Hinder i relation till förskolläraryrollen	23
4.2.1. Okunskap och tidsbrist	24
4.2.2. Inställning till lärplattan	24
4.3. Möjligheter i relation till barnen	26

4.3.1. Samspel och samarbete.....	26
4.3.2. Barnens intressen påverkar användandet av lärplattan.....	27
4.3.3. Använda lärplattan som ett komplement till övrigt lärande	27
4.4. Hinder i relation till barnen.....	28
4.4.1. Rättvisa och konflikter bland barnen	28
4.4.2. Lärplattan tar över.....	29
4.5. Sammanfattande analys av resultat.....	29
4.5.1. Möjligheter	30
4.5.2. Hinder	30
5. Diskussion.....	31
5.1. Hinder	31
5.1.1. Förhållningssättet påverkar innehållet och dess konsekvenser	32
5.2. Möjligheter	33
5.2.1. Att möta den digitala kulturen	34
5.2.2. Tekniken är här för att stanna... ..	35
5.3. Författarnas reflektioner	36
5.3.1. Rätt till utbildning.....	37
5.3.2. Lärplattans fördelar.....	37
5.4. Förslag på vidare forskning	38
Referenser.....	39
Digitala resurser.....	40
Bilaga 1.....	42
Bilaga 2.....	43
Bilaga 3.....	44

1. Inledning

Under de senaste åren har man kunnat följa en teknisk utveckling som har förändrats avseendevärt. Vi har gått ifrån de stationära datorernas storhetstid till att numera ha ett eller flera portabla verktyg, som kan hjälpa oss på olika sätt i vardagen. Förskolan har sedan några år tillbaka också börjat intressera sig för denna teknik.

I många förskolor går det nu att hitta en eller flera lärplattor som integreras på olika sätt i verksamheten, och lärplattan är ett uppskattat verktyg att använda då den är lättillgänglig. Utvecklingen inom IKT (Information- och kommunikationsteknik) går framåt och intresset för dess användning ökar bland stora som små då den ständigt finns runt omkring oss. Tekniken ingår i våra liv på olika sätt som bland annat underhållning, informationssökning och kommunikationsmedel (Aasebø & Melhuus, 2007). Men utanför den digitala tekniken, pågår det debatter om vilka för- och nackdelar det finns med digital teknik i förskolan. Att tillbringa för mycket tid framför datorskärmar kan bidra till ökad koncentrationssvårighet, språksvårighet och tendenser till asocialitet. Den kan också stjäla tid från andra aktiviteter som anses mer utvecklande. Aktiviteter som motion, läsning och social interaktion med andra människor (Stiernstedt, 2012). Samtidigt så kan tid framför datorskärmen bidra till ökad reaktionsförmåga och man kan lära sig stänga ute störande information, vilket i sig leder till förbättrad koncentration (a.a). Lärplattan ska ses som ett komplement till den övriga verksamheten, men den bör inte ersätta och ta över annat såsom den fria leken eller de fysiska materialen (Larsnäs, 2012).

Samtidigt som debatter kring för- och nackdelar med lärplattan i förskolan förs, finns det direktiv till skolinstitutionerna kring arbetet med digital teknik i verksamheten. Läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) benämner bland annat att förskolan ska lägga grunden hos barnen för ett livslångt lärande, nyfikenhet och lust att vilja utforska sin omvärld. Läroplanen pekar också på vikten av att förskolan ska arbeta för att utveckla barns förmåga att söka ny kunskap, kunna kommunicera och samarbeta kring tekniken. Detta då vi lever i ett samhälle som är präglad av ett stort informationsflöde som förändras i snabb takt.

Att ha de kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna vara delaktig i kulturlivet anses vara en demokratisk rättighet. Utbildning- och kulturdepartementets

(Regeringskansliet, 2006) utredning uttrycker att barn i förskolan ska få det utrymme som behövs till sin tids uttrycksformer. Men också att deras skapandeförmåga ska utvecklas i en mångfald av kulturer. Den digitala tekniken är en av de kulturer barn interagerar med. Men för att kunna få in den digitala tekniken i verksamheten så krävs det att pedagoger känner sig säkra i användandet utav den. För några år sedan skrev tidningen Lärarnas nyheter (2012) en artikel angående skolverkets nya signaler om att arbeta med digital teknik i förskolan. Där nämns det bland annat att den digitala tekniken numera är en självklar del i vår vardag och att det datamotstånd som fanns för några år sedan inte längre är lika stort. Problematiken här blir också den att skolverket inte går ut med tydliga riktlinjer kring hur man kan arbeta med digital teknik i förskolan, utan de överlåter ansvaret till förskolorna att själva hitta strategier. I artikeln betonas även vikten av att pedagoger är olika individer och har olika intressen till digital teknik. Och att mycket tyngd ligger på den trygghet och säkerhet man själv känner inför användandet av det digitala. Genom till exempel utbildning inom området, kan man öka tryggheten hos pedagogerna. Detta är dock väldigt kostsamt för kommunerna.

Men när det nu ställs allt högre krav på verksamma förskollärare och hur de ska bedriva sin undervisning, tycker vi att det är högst aktuellt att ta reda på vilket förhållningssätt som det finns till lärplattan ute i förskolorna. Vilka möjligheter och hinder anses det finnas i relation till sin egen yrkesroll och barnen hos förskollärarna.

1.1. Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att undersöka vilket förhållningssätt det finns hos förskollärare till lärplattan ute i förskolans verksamhet. För att svara på vårt syfte, använder vi oss av följande frågeställning:

- Vilka möjligheter och hinder med lärplattan anser förskollärare finnas i relation till förskollärollen och barnen?

2. Litteraturgenomgång

I detta avsnitt kommer tidigare forskning kring vårt forskningsområde samt vårt teoretiska perspektiv att presenteras. Då lärplattan fortfarande räknas som en nyhet i förskolan finns det inte allt för mycket forskning att utgå ifrån. Vi har istället utgått ifrån ett bredare perspektiv som på olika sätt berör fenomenet digital teknik i förskolan och dess inverkan. Eftersom lärplattan kan ses som en portabel dator, har vi dragit paralleller mellan datorn och lärplattan när det gäller förskollärares förhållningssätt till dessa. Vi har utgått från tidigare forskning som gjorts av Anna Klerfelt (2007), Agneta Ljung-Djärf (2004) m.fl. Sökmotorerna vi har använt oss av är följande: Diva, Google Scholar, och Summon. De sökord vi har haft har varit: förskollärares förhållningssätt till lärplattan, digital teknik i förskolan, att arbeta med IKT i förskolan, möjligheter med digital teknik i relation till barn, datorer i förskolan, samspel runt datorn, surfplatta i förskolan, förskollärares förhållningssätt till IKT samt det digitala samhällets påverkan på barnen.

2.1. Pedagogens inställning avgör användandet

När, var och hur man idag använder sig av media beror helt på vilket pedagogiskt synsätt man som pedagog har (Aasebø & Melhuus, 2007). Det visade sig i Klerfelts (2007) avhandling att pedagoger kände en osäkerhet kring teknologin och en de kände också osäkerhet i hur de ska förmedla och delge barnen de kunskaper kring olika teknikernas funktioner som de själva innehar. I detta fall nämndes just datorn som det digitala verktyget. Pedagogerna kunde också uppleva en oro över att om de släpper in barns mediakultur i verksamheten, så kunde det i sin tur rubba den position man som pedagog har (a.a).

Ljung-Djärf (2004) hänvisar i sin doktorsavhandling till projektet "Lärande via InformationsTeknik" som riktade fokus mot hur barn lär via IKT. En slutsats som gjorts av projektet visade att flera av de medverkande lärarna hade en tydligt begränsad erfarenhet inom området, vilket många gånger blev ett hinder för barnens lärande. Det visade sig också att barn hellre frågade sina kamrater om hjälp än lärarna. I sin tur framkom det att lärarna gärna avstod från att diskutera sina egna erfarenheter inom området (a.a).

I Ljung-Djärf omtalas även en tidigare liknande studie, *Dataskola för förskolebarn* (Jönsson 1999, refererad i Ljung-Djärf, 2004). I den första delrapporten visade det sig att

pedagogerna hade en skeptisk inställning till barn och datorer. Den största orsaken till detta var pedagogernas osäkerhet och rädsla för att misslyckas. I slutet av rapporten framkom det att genom pedagogernas ökade kunskaper om datorn, så ökade också deras intresse för användandet av den i verksamheten. Dock behöver pedagogerna fortfarande utbildning inom ämnet (a.a)

Genom att integrera surfplattan på olika sätt i verksamheten utifrån barnens intresse, kan man ge barnen möjligheter att utveckla sina kunskaper inom ett specifikt område (Bjurulf, 2013). Tack vare surfplattans olika funktioner, ger den en möjlighet att utvidga barnens repertoarer, vilket i sig utmanar deras kreativitet. Genom att arbeta med digitala redskap som en medupptäckande pedagog tillsammans med barnen, kan det bidra till att man får syn på barnens olika utvecklingsnivåer och även lära sig mycket om själva redskapen i sig och vad man kan göra med det (a.a).

2.2. Digital teknik kan bidra till...

2.2.1. Socialt samspel

Enligt Appelberg & Eriksson (1999) har studier visat att en dator kan fungera som ett socialt centrum i klassrummet, och att datoranvändning har en positiv inverkan på barns socio-emotionella utveckling. Vänskap bildas i sociala agerande menar Johansson & Pramling Samuelsson (2007). Vänskapen mellan barn skapas i själva situationen och genom det sociala agerandet. När barn interagerar med sina vänner, visar de glädje och tillfredställelse. I Ljung-Djärfs (2004) avhandling framgår det att det möte som barnet gör med datorn, kamraterna och pedagogerna kan bjuda in barnet till ett deltagande i ett socialt sammanhang. I detta sociala samspel kan barnet växa in i och lära sig handla efter vissa mönster, regler och föreställningar i relation till datorn.

Appelberg & Eriksson (1999) nämner också att barns sätt att interagera med datorn ändras ju mer de lär sig att arbeta i en grupp. Med detta menar de att barnen går från endast turtagning till att hjälpa varandra, för att sedan verkligen interagera tillsammans. Appelberg & Eriksson menar vidare att barn i olika åldrar, oavsett kön och oavsett om de är framåt eller tillbakadragna verkar ha lättare för att finna varandra när de samverkar runt datorn än vid andra aktiviteter.

Men för att kunna ha en fungerande samverkan sinsemellan krävs det att barnen har olika strategier. Alexandersson m.fl. (2001) har gjort en studie där barnen tillsammans satte upp strategier för hur samarbetet vid datorn skulle gå till, och en av dessa strategier var att kunna turas om. För barnen var det viktigt att turtagningen fungerade. Det skulle bli rättvisa för alla barnen och alla skulle känna sig delaktiga. Fast (2011) talar mycket om att barn lär av varandra i den dagliga verksamheten. Hon tar upp ett exempel på samspel och lärande vid dator. Om ett barn sitter och spelar ett spel på datorn, och spelet hänger sig, så kan ett annat barn som har kunskaper om hur man ska gå till väga, hjälpa till. Genom att visa hur man ska gå tillväga, genom en social interaktion mellan barnen, så kan det ske ett lärande för det barnet som behövde hjälp.

Alexandersson m.fl. (2001) lyfter fram uttrycket ”peer tutoring”, som innebär att det sker ett samarbete mellan två personer, där den ena personen befinner sig på en högre kunskapsnivå än den andra inom ett visst område. Personen som befinner sig på en högre kunskapsnivå kan då framträda som en ”expert” som instruerar och kan träna den andra personen. Denna form av samarbete ger den lärande personen möjlighet att få direkt återkoppling, kunna fascineras och utmanas av den personen som besitter kunskapen (a.a).

Kommunikation och språkutveckling

Appelberg och Eriksson (1999) lyfter fram att i studier som berör barns språkutveckling i samband med datoranvändning, fokuserar man oftast på hur mycket barn samtalar med varandra när de arbetar vid datorn. Även Lindö (2009) pratar i sin bok om ett ”språkande samspel”, som innebär att barn lär sig hantera språket genom att de ständigt omges av det. Detta nämner också Strandberg (2006) som tar upp att det är genom det språkliga samspelet, som barnet kommer i kontakt med och lär sig bruka de sociala verktyg som vi kallar för språk. Genom att dessa språkliga verktyg omvandlas, blir de till ett instrument för människors tänkande.

Petersen (2015) pratar i sin avhandling om att barn använder applikationers olika affordance för att utöva agency, detta innebär att barn utövar sin roll och position beroende på vad det är som erbjuds i situationen. Petersen tar också upp i sin avhandling att applikationer och kommunikationsverktyg som till exempel Skype, ger möjligheten för att öppnar upp nya vägar i barns kommunikation. Även Nilsson (2005) beskriver kommunikation som ett redskap för kontakt, överföring av idéer, påverkan och

utveckling. Vidare menar han att kommunikation är grunden för allt samspel som sker mellan människor.

2.2.2. Lättillgänglighet

Bjurulf (2013) menar att det som gör en surfplatta användarvänlig är att det går att navigera med hjälp av att röra fingret över skärmen. Till skillnad från en datormus med vars hjälp du styr en pekare på skärmen, för att därefter klicka dig vidare. Den är även smidig då man enkelt kan ladda ner olika applikationer som gynnar barns lärande. Lärplattan är också ett multifunktionellt verktyg då man kan använda den till flera saker (a.a).

2.2.3. Dokumentation

I Parnell & Bartletts (2012) artikel nämner de hur förskollärare kan arbeta med digital teknik i relation till barnen och verksamheten. Den nya tekniken ger förskollärare möjlighet att kunna dokumentera, observera och fånga upp lärandesituationer på ett helt annat sätt. Genom att kunna uppdatera dagen via till exempel en blogg, kan även barnet delge sina kunskaper och erfarenheter hemma. Barnet ges ytterligare en chans till att reflektera över sina erfarenheter tillsammans med en annan vuxen, i detta fall, vårdnadshavare (a.a). En annan fördel med lärplattans närvaro i verksamheten är att den är multifunktionell. Genom enkla kommandon kan förskolläraren spara värdefull tid i sitt arbete. Detta då lärplattan är så lättillgänglig och enkel att ha med sig över allt (Parnell & Bartlett, 2012).

En annan viktig aspekt som Parnell & Bartlett lyfter, är att den nya tekniken även inbjuder föräldrar till att ta del av sitt barns dag i verksamheten på helt andra sätt. Genom att föräldrarna kan följa förskolans blogg eller andra hemsidor, kan de även ta del av arbetet som pågår i förskolan. Föräldrarna kan sedan kommunicera och utmana barnen vidare med frågor som berör det barnet erfarit under dagen. När barnet också får ta del av den information som getts, får barnet möjlighet till att se och förstå sin egen lärandeprocess (a.a).

Men arbetet med dokumentation är ingen nyhet. Alnervik (2013) lyfter i sin avhandling upp om dokumentationsarbete i förskolan. Att arbeta med dokumentation innebär inte att den är entydig, utan sättet att se på dokumentation förändras över tid när nya kunskapsverktyg kommer som till exempel lärplatta. När förskolläraren dokumenterar,

handlar det helt enkelt om att ge mening och skapa innebörd med olika material som berör det individuella barnet, barnen och förskolans verksamhet. Man dokumenterar för att använda sig av någon form av bedömningsarbete, uttrycker Alnervik. Dock lyfter hon tydligt fram de didaktiska frågorna. Man ska alltid fundera på vad, hur och varför man ska dokumentera något.

2.3. Teoretisk utgångspunkt

Nedan presenterar vi den teori som vi använt oss av i vår analys av det empiriska insamlade materialet.

2.3.1. Fenomenografiskt perspektiv

Ett fenomenografiskt perspektiv innebär att man vill ta reda på hur en individ skapar mening och förståelse för ett specifikt fenomen, samt hur man på ett kvalitativt sätt uppfattar fenomen som i sin tur kan urskiljas utifrån sina kritiska aspekter. Det vill säga vad det är som gör att en dator är en dator och inte till en tv. Denna urskiljning kan sedan kategoriseras i form av olika uppfattningar kring fenomenet (Pramling-Samuelsson & Asplund Carlsson, 2003). Den huvudsakliga avsikten med fenomenografiska studier är att försöka finna både olikheter och likheter i det empiriska material som finns genom att på ett systematiskt sätt beskriva, analysera och förstå hur människor förstår sin omvärld. En sådan studie har som mål att skildra, undersöka och förstå det som människan upplevt (Kroksmark, 1987).

Ett av de viktigaste inslagen i fenomenografin är alltså den mångfald av att på olika sätt tänka kring ett fenomen och hur man sedan belyser de ur olika perspektiv. Inom fenomenografin handlar det alltså inte om hur många människor som har uttalat sig om något, utan vad det är som de har sagt. Om 99 personer säger en sak, medan 1 person säger något annat, är detta minst lika viktigt inom ett fenomenografiskt perspektiv.

När vi har analyserat vårt material från grunden, har vi hela tiden haft fenomenografin i beaktande. Det vill säga, att utifrån de intervjufrågor som varje respondent svarade på, har vi sedan sett hur samma fråga har mynnat ut i olika utsagor. Dessa utsagor har sedan kategoriserats utifrån vårt sätt att tolka våra respondenters svar i vårt resultatavsnitt.

I slutet av resultatet har vi analyserat och sammanställt alla de kategorierna som framkom inom området möjligheter och hinder. För att sedan knyta an till den fenomenografiska teorin som har hjälpt oss att besvara vår forskningsfråga genom de

kategorier som framkom av respondenternas utsagor. Vi har på så sätt också använt fenomenografin som en metod i vår studie genom att då kategorisera.

3. Metod

Under detta avsnitt presenteras och motiveras de metoder som vi använt oss av i vår undersökning. I denna studie har vi valt att utgå ifrån en kvalitativ metod där vi har intervjuat sex stycken förskollärare för att ta reda på vilket förhållningssätt som finns till lärplattan. Syftet med studien är att undersöka vilka möjligheter och hinder som finns med lärplattan i relation till den egna yrkesrollen och barnen. Därför anser vi att en kvalitativ metod lämpar sig bäst för studiens syfte.

3.1. Intervju som metod

Då syftet med denna studie är att skapa förståelse för förskollärares olika förhållningssätt till lärplattan, så har intervju valts som metod för datainsamling. När en forskare behöver få insikt i saker som människors åsikter, uppfattningar, känslor och erfarenheter utgör intervju en lämplig metod (Denscombe, 2009). En viktig sak att tänka på när man genomför intervjuer, är att den som blir intervjuad inte ska ställas till svars eller prestera något (Alvehus, 2013). Intervjuaren måste tänka på hur man ställer frågor och vilka följdfrågor man ställer, då man vill uppmuntra respondenten till att fortsätta berätta och utveckla sina svar. En annan sak som är bra att tänka på, är mängden av frågor man har med sig till intervjutillfället. Har man för många frågor, kan det tendera till att bara få svar på alla frågor istället för att lyssna på det respondenten verkligen säger. Som intervjuare gäller det att ha tålamod. Man ska låta respondenten ta sin tid till eftertanke och kunna tillägga mer i sin berättelse utan att bli stressad (a.a).

Intervjuerna har spelats in via en diktafon samt kompletterats med förda anteckningar. Att spela in en intervju har både sina för- och nackdelar. Inspelningen kan till exempel störa respondenten och respondenten kan känna en begränsning i de svar hen tänker säga. Samtidigt ger inspelningen oss en möjlighet att i efterhand ordagrant kunna skriva ner vad som sägs (Alvehus, 2013). Det kommer också att föras kompletterande anteckningar till inspelningen. Fördelarna med att anteckna är att om något blir otydligt i inspelningen, så kan det finnas chans att förtydliga det i anteckningarna. Dock finns det en risk med att bara föra anteckningar. Bland annat kan det som sägs bli förändrat på vägen då det blir det som intervjuaren hör som skrivs ner, vilket inte alltid stämmer med det som faktiskt sagts (a.a).

3.1.1. Semistrukturerade intervjuer

I denna studie använde vi semistrukturerade intervjuer vid datainsamlingen. Valet av semistrukturerade intervjuer föll på att man har en färdig lista med ämnen som ska behandlas och frågor som ska besvaras. Denna metod ger också den som intervjuar större möjligheter att kunna anpassa ordningsföljden på frågorna efter respondentens föregående svar. Semistrukturerade intervjuer låter också den intervjuade att utveckla sina idéer och synpunkter utifrån öppna frågor (Denscombe, 2009). Vi har valt att ha både öppnare intervjufrågor och vissa stängda frågor, som har varit nödvändiga för studiens syfte. Vissa frågor har varit stängda från början, men har sedan blivit öppna när man bett respondenten att vidareutveckla sitt svar.

3.2. Urval och genomförande

Urvalet till denna studie har varit verksamma förskollärare i södra Sverige. Att studiens inriktning blev förskollärare beror på att förskollärare har det övergripande pedagogiska ansvaret i verksamheten. Då studien är direkt riktad till det pedagogiska området, föll det naturligt att vi ville genomföra studien på akademiskt utbildade pedagoger.

När vi hade valt kommuner i södra Sverige så kontaktade vi medvetet utvalda förskolor för att delge information om studien och studiens innehåll. Vi kontaktade en förskola som vi fått tips om arbetar mycket med lärplattan i sin verksamhet. Den andra förskolan kontaktades för att vi hade en relation till förskolan sedan tidigare. På den förskolan, visste vi sedan innan inte hur aktivt man arbetade med lärplattan.

Vi lämnade ut information och samtyckesblanketter till respektive förskolor och gav dem en vecka på sig att svara. På samtyckesblanketten stod det att vi skulle använda oss av både intervju samt observation. Senare bestämde vi oss för att endast genomföra intervjuer då vi ansåg att observation skulle bli för stort att genomföra med tanke på den korta tid vi hade på oss att skriva. När samtyckesblanketterna var insamlade gick vi igenom hur många som ville delta. Totalt sex stycken deltagare blev det.

Vi skrev ner frågor som vi ansåg skulle besvara vår forskningsfråga och lämnade ut dessa tillsammans med ett informationsblad om vilken vecka vi skulle komma samt hur lång tid intervjun beräknade att ta. Tiden för intervjun var en uppskattad tid för att pedagogerna skulle ha någon form av tidsram att planera efter.

Syftet med att lämna ut frågorna i förhand var att deltagarna skulle få möjlighet till att förbereda sig inför kommande intervju. Vår tanke var att om de skulle få möjlighet att förbereda sig, fick de en möjlighet att reflektera och eventuellt ge mer utförliga svar. Samtidigt måste man ha i åtanke att det som sägs kanske inte direkt kommer från respondenten, då denne har fått möjlighet till att eventuellt samtala och reflektera över frågorna tillsammans med någon annan.

Vi tog även hänsyn till verksamheten och lät deltagarna själva välja vilken dag av våra förslag som det passade dem att ha intervjun samt tidpunkt på dagen. Under intervju var det en av oss som var aktiv i diskussionen medan den andra var mer passiv och förde intressanta anteckningar kring vad respondenten sa. Respondenten blev informerad om våra olika roller samt fick förklarat varför den ena förde kompletterade anteckningar. Följande deltagare i studien kommer att presenteras som respondent 1–6.

När vi sedan gjorde vår litteratursökning i Diva, Summon och Google Scholar, insåg vi att det var svårt att finna tidigare forskning som hade direkta kopplingar till förskollärares förhållningssätt och lärplattan. Sökresultatet blev därför många examensarbeten som varit gjorda de två senaste åren. Dock gick vi in i dessa arbeten och letade efter intressanta referenser som vi kunde ta fasta på i vår studie. När vi istället utvidgade vår sökning till sökorden *förskollärare*, *förhållningssätt* och *datorer/digital teknik i förskolan*, blev det ett annat sökresultat och vi fann tidigare avhandlingar som varit gjorda inom ämnet. Dessa har vi sedan kunnat koppla samman till lärplattan, då den enligt oss kan ses som en mindre portabel dator.

3.3. Bearbetning av material

När vi transkriberade vårt material, delade vi upp intervjuerna lika mellan oss författare. Materialet transkriberades sedan från tal till text på datorn. Därefter läste vi igenom transkriberingen noggrant flertalet gånger för att säkerställa att vi inte missat något som kunde vara avgörande för studien. Vidare så bearbetades all insamlad data gemensamt av oss på ett fenomenografiskt analytiskt sätt genom att vi tolkade och kategoriserade respondenternas utsagor. Vi hade inga andra förutbestämda kategorier förutom fyra stycken: *möjligheter förskollärollen och barnen* och *hinder förskollärollen och barnen*. Dessa fyra kategorier markerade vi med olika färger för att kunna särskilja dem ifrån varandra. De färgkodade kategorierna bygger dessutom på vår forskningsfråga. Därefter färgkodade vi också varje respondent så att vi lättare skulle veta vilken

respondent som uttalat sig om vad. När vi hade allt transkriberat material utklippt framför oss, började vi leta efter olika mönster i utsagorna. De uttalanden som vi kunde se som snarlika eller helt identiska, satte vi under en kategori som sammanfattade innehållet med en ny färgkodning. I det första stadiet blev det följande kategorier; inställning, tillgänglighet och inflytande, lättillgänglig, plattan tar över annat, konflikter och rättvisa, komplement till annat, kollegialt lärande, okunskap, dokumentation, samspel, och skyldighet att utmana barnen. Efter första sorteringen framkom det väldigt många rubriker. Vi valde därför att kombinera innehållet i olika kategorier som sedan mynnade ut i följande kategorier; *vikten av att kunna utmana barnen som förskollärare, tidigare erfarenheter och inställning till lärplattan, lärplattan är lättillgänglig, okunskap och tidsbrist, samspel och samarbete, barnens intresse påverkar användandet av lärplattan, använda lärplattan som ett komplement till övrigt lärande, rättvisa och konflikter bland barnen och lärplattan tar över.*

När vi sedan började skriva på vårt resultatavsnitt, insåg vi att det fattades enkla ord i citaten från respondenterna. För att få bättre flyt i läsningen, korrigerade vi respondenternas utsagor från tal till skriftspråk, detta då man i talspråk glömmer vissa ord som gör meningen sammanhängande. Detta innebär dock inte att innebörden i respondenternas svar har förändrats, då vi endast har lagt till småord som bland annat ”och”, ”så” och ”då”. Det är också viktigt att nämna att denna studies resultat inte talar för alla förskollärares uppfattningar om lärplattan, utan bara för våra respondenters uppfattningar.

3.4. Studiens trovärdighet och tillförlitlighet

Genom att denna studie är en kvalitativ studie som bygger på intervjuer, måste man ha i åtanke att resultatet till största sannolikhet blir annorlunda om någon annan genomför studien på nytt. Detta då kvalitativa studier görs under de förutsättningar som råder just då, till exempel så kan respondenterna ha fått mer information kring fenomenet som utforskades. Det här är också något som Denscombe (2009) nämner då kvalitativ forskning har forskarens ”jag” en tendens till att vara nära knutet till forskningsinstrumentet, vilket menas att forskaren har närmast en integrerad del i datainsamlingstekniken. Detta utgör då som sagt frågan: om någon annan gör denna studie, skulle hen då komma fram till samma slutsatser som vi? Sannolikt så finns det inget sätt att ta reda på det. Därför blir det än mer viktigt att visa procedurer och beslut

som andra forskare kan "se" och bedöma "när det gäller i vilken mån de utgör *ansedda procedurer och rimliga beslut*" (Denscombe 2009, s 381).

Något annat som också är viktigt att ha i beaktande är om vi verkligen undersöker det som vi avsett att undersöka i studien, i detta fall förskollärares förhållningssätt till lärplattan. Det innebär att vi med ytterst noggrannhet väljer hur vi vill samla in data och om den valda insamlingsmetoden undersöker data på rätt sätt (a.a). För att uppnå trovärdighet och tillförlitlighet i studien, så har vi spelat in intervjusamtalen för att därefter transkribera från tal till text. För att ytterligare öka studiens tillförlitlighet och trovärdighet har vi genomfört en tematisk analys som innebär att vi har bearbetat vårt material på ett analytiskt tillvägagångssätt när vi kategoriserat vårt material utifrån respondenternas uttalande.

3.5. Etiska ställningstaganden

Diskussionsfrågorna som ställdes under intervjun har endast behandlat det som är relevant för studiens syfte. Som forskare måste vi också respektera deltagarnas rättigheter och värdigheter. Samt nämna att det är viktigt att undvika att deltagarna lider av någon form av skada genom att medverka i forskningsprojektet. Vi måste också arbeta på ett sätt som är ärligt och som respekterar deltagarnas integritet genom att undvika falska förespeglningar och oriktiga framställningar (Alvesson & Sköldberg, 2008). Det finns fyra huvudkrav i de forskningsetiska principerna (Vetenskapsrådet, 2002), som vi har tagit hänsyn till i vår studie.

I det första kravet, som är *informationskravet* står det att forskaren skall informera uppgiftslämnare eller undersökningsdeltagare, om deras uppgift i projektet och vilka villkor som gäller för deras deltagande. I det andra kravet, som är *samtyckeskravet* innebär det att forskaren skall inhämta uppgiftslämnarens eller undersökningsdeltagares samtycke. Undersökningsspersonen ska självständigt ha rätt att bestämma när, om, hur och på vilka villkor som de ska delta. Man får också avbryta sitt deltagande utan att det blir några påföljder (a.a). Innan vi påbörjade studien så lämnade vi ut ett missivbrev med information om studien och en samtyckesblankett till förskollärarna. De som ville delta i studien, gav sitt godkännande till att medverka genom sin underskrift på samtyckesblanketten.

Det tredje kravet som är *konfidentialitetskravet* innebär att all personal inom forskningsprojektet och som omfattar användning av etiskt känsliga uppgifter om enskilda, identifierbara personer har total tystnadsplikt gällande forskningen. Man får inte heller lämna ut några som helst uppgifter om enskild person så att de blir identifierbara (a.a). Detta kravet har vi beaktat genom att göra våra respondenter helt avidentifierade. Man kan inte heller i studien koppla deltagarna till en specifik förskola då vi valt att endast benämna det som förskolor i södra Sverige. Det fjärde kravet som är *nyttjandekravet* innebär att uppgifter insamlade om enskilda personer endast får användas i forskningsändamål. De får inte användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke- vetenskapliga syften (a.a).

4. Resultat och analys

I detta avsnitt kommer vi att presentera det empiriska material som vi enligt vad som framkommit i föregående avsnitt har bearbetat fenomenografiskt, vilket innebär att respondenternas utsagor har delats upp i följande kategorier; *möjligheter i relation till förskolläraryrollen, möjligheter i relation till barnen, hinder i relation till förskolläraryrollen och hinder i relation till barnen*. Dessa kategorier fanns med redan i våra intervjufrågor.

4.1. Möjligheter i relation till förskolläraryrollen

När vi kategoriserade det förskolläraryrollen uttryckte sig om, kunde vi se att majoriteten av förskolläraryrollen förhåller sig relativt positiva till lärplattan och dess möjligheter i sitt yrke.

4.1.1. Vikten av att kunna utmana barnen som förskolläraryrollen

Att man som förskolläraryrollen har ett större ansvarsområde när det gäller barns utveckling av kunskaper kring olika ämnesområden, är något som alla respondenterna är eniga om. Några förskolläraryrollen ger uttryck för att när vi lever i ett så digitaliserat samhälle som vi gör så kan man inte som förskolläraryrollen längre skylla på att man inte fått ta del av den kultur barnen växer upp i. Detta då man har tillgång till allt som barnen dagligen möter genom digitala media. Allt beror på vilken nyfikenhet man som förskolläraryrollen själv har.

Man måste bli nyfiken och framför allt i det flödet vi även lever i. Man kan ta del av allting var man än är. Tv och plattan och mobilen. Man har alltid en sådan tillgång, man kan aldrig skylla på att 'man inte vet vad barnen håller på med', för det är jättelätt att få den informationen. Man måste vara nyfiken, det måste man. [Respondent 5]

Som förskolläraryrollen måste man dessutom ligga steget före hela tiden. Detta gäller både vad ens egna kunskaper om lärplattan samt se vad det är barnen behöver för att utveckla sina kunskaper. Vi måste kunna möta barnen i det som upptar deras intresse och därefter hitta redskap som låter varje barn utvecklas i sin egen takt.

Det gäller ju att vi kan möta barnen där de är och att vi kan ligga steget före. Det är trots allt vi som driver projekten. Vi måste kunna spänna bågen så att man kan hålla barnen i den proximala utvecklingszonen. [Respondent 4]

Flera av respondenterna nämner att en annan viktig aspekt är att hela tiden ha en medvetenhet kring vad det är man använder lärplattan till. Att man som förskollärare kan utmana barns lärande i en interaktion med lärplattan ses snarare som en möjlighet i det pedagogiska arbetet. Det gäller att hitta de applikationerna som erbjuder både färdiga som ofärdiga spel att interagera med. Även att man bör utgå från barnens intresse.

Man behöver se möjligheterna till att kunna skapa utifrån någonting som inte är färdigt och det är mycket, så vi försöker jobba med att inte bara använda de färdiga apparna. Lärplattan behöver inte vara ett tidsfördriv, för vi ska också vara ett komplement till hemmet. Detta står också i lpfö. Hemma är det kanske så att det är mer spelappar som används och då behöver vi ge barnen en annan möjlighet till att se vad en lärplatta kan användas till. [Respondent 1]

Lärplattan öppnar möjligheten till att vara ett verktyg som kompletterar andra verktyg i verksamheten. Majoriteten av förskollärarna instämmer med att den är smidig och framför allt enkel, dock känner en förskollärare att man ibland fastnar som vuxen. Samtidigt kan det ses ur en positiv aspekt.

När vi känner att vi fastnar och det kan jag tycka att man ibland säger 'åh nej, nu får jag inte ihop det här', och är det då många som använder det, så kan dem säga att man kan göra såhär och såhär. Och då lär vi ju också oss saker och så är det inte bara barnen emellan, utan också till oss. [Respondent 5]

4.1.2. Tidigare erfarenheter och inställning till lärplattan

Alla sex respondenterna uttrycker att ens tidigare erfarenheter påverkar deras inställning till lärplattans möjligheter. Ens erfarenheter kring digital teknik handlar också om vilket intresse man själv visar till det. Det vilar ett indirekt ansvar hos varje förskollärare att förmedla de kunskaper vidare som man besitter inom olika områden, bland annat digital teknik.

Och där har ju vi som då kanske har en högre kompetens kring tekniken har ju också ett ansvar att kunna förmedla den och stötta upp våra kollegor som inte har den. Så därför är det ju viktigt att ha ett öppet klimat över huvud taget på förskolan där man faktiskt kan be varandra om hjälp/.. / det handlar hela tiden om att ge varandra möjligheter till att utvecklas. [Respondent 1]

En annan respondent nämner hur viktig inställningen till digital teknik är. Hen menar på att man inte tjänar någonting på att inte ta till sig ny teknik utan att man ska se möjligheterna istället för hinder med den digitala teknikens närvaro i förskolan. En annan respondent uttrycker också att hen är positiv till att vi måste följa med i den utveckling som sker i det digitala samhället som barnen växer upp i. Samtidigt som man integrerar lärplattan i verksamheten, så får man inte glömma bort att den inte ska ta över andra verktyg.

Det finns många olika sätt att arbeta med den som vi just har försökt att tänka hela tiden kring det som ett komplement. Att jobba med det på ett annat sätt än det vi förutsätter och vad vi kan se vad man kanske gör i hemmet. Inte bara de självklara bitarna. [Respondent 1]

Alltså möjligheterna är ju vad jag gör den till egentligen. Alltså jag kan ju använda den jättemycket, det är ju bara att jag ska kunna se dom här möjligheterna och se att det finns och inte se dom som ett hinder då. Utan se möjligheterna med det, att kanske som jag sa, hitta gamla arbetssätt som man kan göra till nya genom att använda lärplattan. [Respondent 6]

4.1.3. Lärplattan är lättillgänglig

Ett annat återkommande svar är att lärplattan är mycket mer tillgänglig än vad datorn har varit och är. Att lärplattan är mer lättillgänglig handlar om att den dels är portabel samt att man med antingen WIFI eller ett SIM-kort enkelt kan göra en sökning på internet och få fram information direkt. Förut fick man antingen slå upp i lexikon eller söka efter information via den stationära datorn på förskolan. Tack vare lärplattan kan man nu utvidga lärandesituationerna.

Jag kan ju se en fördel med lärplattan överhuvudtaget../ Man kan ju alltid plocka fram den, innan när man bara hade dator så fick man ju sätta sig där. Behöver vi någonting nu antingen i planeringen eller i dem styrda situationerna med barnen, så bara hämtar vi den och så samlas vi kring den. [Respondent 2]

Fyra av sex respondenter nämner också möjligheterna med att använda lärplattan i bland annat dokumentationssyfte när de bloggar, fotograferar, eller filmar tillsammans med barnen. Detta då det är enkelt att snabbt ta fram lärplattan när man vill till exempel fotografera. Lärplattan enligt flera respondenter används också som ett verktyg för att underlätta annat i verksamheten. En av respondenterna gav ett exempel på hur de använder sig av lärplattan när det är dags att städa undan.

En sak vi utvecklat med denna termin, är att vi sätter igång en städsång på plattan. Vi trycker på den så går städsången igång. Och det är magiskt är det, bara dom hör den så städar dom. [Respondent 6]

4.2. Hinder i relation till förskolläraryrollen

Det framkom snarlikt svar från samtliga respondenter kring vilka hinder man såg med lärplattan i sin roll som förskollärare. Respondenterna ansåg bland annat att mer kunskap skulle kunna underlätta användandet av lärplattan i sin yrkesroll.

4.2.1. Okunskap och tidsbrist

Alla respondenter ser lärplattan som ett verktyg att använda sig av. Dock framgår det i de flesta intervjuer att respondenterna tycker att de kan för lite om den eller skulle vilja kunna mer. Man vill ha mer utbildning kring hur man kan arbeta med lärplattan i sin verksamhet. En annan sak är tidsbrist, då det inte finns tid till att kunna sätta sig ner och lära sig hur man använder den. Inte heller blir man erbjuden någon utbildning som kan öka ens kunskaper då det är en kostnadsfråga för både verksamheten och kommunerna. Flera av respondenterna nämner till exempel kollegial utbildning som ett alternativ. Man kan låta någon bli utbildad inom digital teknik och hur man kan arbeta med den. För att sedan dela med sig av sina kunskaper till resten av kollegorna.

Jag tror att den största begränsningen med att inte kunna plattan är ju att inte veta vilka typer utav appar som erbjuds och ger möjlighet. Oftast är det inte det tekniska utan vad ska jag söka efter att kunna göra, vad kan lärplattan ge mig för möjligheter./ Vet du till exempel inte vad en QR kod är, så vet du inte heller vilka möjligheter arbetet med att scanna QR koder kan ge. [Respondent 1]

Samtidigt drar en av respondenterna en parallell till att kunna använda oss av varandra, precis som barnen gör är en viktig punkt att inte glömma bort.

Någon annan kan bättre än jag, vi kan ju också lära av varandra. Någon annan här har ett bra system, och då måste ju kanske inte jag kunna precis allt med en enda gång. Men vi måste kunna använda varandra. Precis som barnen, att vi får lära oss det förhållningssättet. [Respondent 2]

Alla sex respondenterna uttrycker att det kan vara svårt att ta till sig kunskaper när man inte får tid till det under sin arbetstid. Istället läggs utbildningarna utanför arbetstiden eller så blir det en ekonomisk fråga när man måste sätta in vikarier för att ordinarie inte är på plats. Och utan utbildning, anser flera av respondenterna att lärplattan kan tendera till att bli en så kallat ”spelplatta”, då många barn använder den ”plattan” dom har utanför förskolan till spel.

Det finns ju hindret att det blir en spelplatta, att det bara blir spel. Fast än att där finns många spel som är pedagogiska, så finns det många som är pedagogiska till en viss gräns. [Respondent 4]

4.2.2. Inställning till lärplattan

Ett annat hinder som finns till lärplattan är förskolläraernas inställning och förtroende. När vi frågade om man hade barnens dokumentation på lärplattan vid till exempel utvecklingssamtal, var det en respondent som uttryckte följande:

Vi brukar ha det framför oss i pappersform/../. Sen kan jag också känna att det finns risker med det för om det av någon anledning inte fungerar så är du kokt haha. Ja, för då står du där ju snyggt utan papper och ingenting annat. [Respondent 3]

Samtidigt som en annan respondent ser ett annat perspektiv på det. Nämligen att vi själva är hindret.

Ja vi kanske inte vill. Det kanske är vi själva som är hindret. Vi skulle säkert kunna få men jag tror det är vi själva som är hindret. Vi ser inte den som viktig, utan ser oss själva som ett viktigare redskap än lärplattan. Samtidigt har vi använt den mycket mer nu än vad man säger fem år tillbaka, så man ser ju en utveckling. Sen så går det i perioder också. Vi kan bestämma att nu måste denna in i verksamheten. [Respondent 6]

Respondenterna uttrycker också vikten av att vara nyfiken och vilja veta vad det är som händer i barnens värld. Det kan vara lätt att glömma bort det när man blir äldre och fastnar i samma mönster som man alltid har gjort. Det är också viktigt att tänka på vilka signaler man som vuxen sänder till barnen och vilken inställning man i arbetslaget har till lärplattan. Många av respondenterna erkänner att man hade kunnat arbeta mycket mer med lärplattan än vad man i dagsläget gör.

Jag känner att jag/vi har ju dragit oss ifrån det lite just nu, vi pausar. För vi vet inte riktigt hur vi ska arbeta med det, vi vill ju mycket och är inte rädda för plattan på något sätt. [Respondent 5]

Ett annat hinder som lyfts i yrkesrollen är att synen på lärplattan skiljer sig mellan barnen och de vuxna. Majoriteten av respondenterna nämner att många barn använder sig av ”plattan” utanför förskolans verksamhet och då främst till spel. Detta i sig gör att när barnen möter lärplattan på förskolan, tenderar den till att bli sedd som en ”spel-platta”. Här känner några av respondenterna att de har svårt och möta detta starka synsätt på lärplattan. Någon förskollärare har till och med lagt in ordet lärplatta istället i verksamheten, just för att hen anser att det är ett lärande verktyg och inte bara till för spel. En av respondenterna nämner också att ens inställning till lärplattan och dess roll i verksamheten, kan kopplas samman till den typ av förhållande som man har mot den på sin privata fritid.

4.3. Möjligheter i relation till barnen

Under denna kategori kunde man se att förskollärarna förhöll sig positiva till lärplattan och såg många möjligheter med den till barnen.

4.3.1. Samspel och samarbete

Samtliga respondenter står eniga om att det sker någon form utav lärande sinsemellan barnen när de samspekar och integrerar med lärplattan. I samspelet så samarbetar barnen med varandra. De tränar på turtagning, problemlösning, hitta strategier, diskutera och delge varandras åsikter, ta del av varandras erfarenheter och hjälps åt för att lösa de problem som uppstår i interaktionen.

Nej men vi har ju det här färdighetslärandet som vi ofta pratar om. Att det är jätteviktigt att barnen utvecklar de här färdigheterna som turtagning, som att vänta på sin tur, att kunna samarbeta och det här som vi ofta säger att kan vara förutsättningen för det andra lärandet. Och om man använder lärplattan rätt så kan man få med både och menar jag. [Respondent 2]

Förskollärarna kan se det kollegiala lärandet sinsemellan barnen, att barn lär av varandra och i det sociala samspelet. En av respondenterna drar en parallell mellan Lev Vygotskij och när ett barn som är mer kunnig inom ett område samarbetar med ett barn som inte kan lika mycket. Här sker det ett kollegialt lärande sinsemellan barnen.

Men det är inte bara barnen emellan som det kan utbytas kunskaper. Som en annan respondent uttrycker det:

Dels kan vi ju lära i samspel med varandra och barnen kan lära mig och jag kan lära dom, barn och barn kan lära varandra. [Respondent 6]

Alla respondenter nämner att konflikter kan vara ett hinder mellan barnen, men det kan också vändas till en möjlighet istället genom att man diskuterar med varandra. Konflikter är till för att lösas. En viktig sak att tänka på kring varför konflikter uppstår, är att barn kommer från olika familjesituationer. Något barn är kanske van vid att bara få ha lärplattan för sig själv, något barn har kanske utvecklat ett spelberoende medan något barn är van vid att dela med sig och turas om. Som förskollärare måste man kunna reflektera över de bakomliggande orsakerna till varför konflikterna uppstår och vad det är du erbjuder barnen.

Om du erbjuder dem den typen av appar som är just som tidsfördriv, spel appar. Då kan det bli konflikter. När du arbetar med en app där lärplattan istället blir ett verktyg för någonting som du gemensamt ska komma fram till /.../ Det är en fördel att ge barnen den typen utav argumentationsteknik, att kunna jobba på att vara behjälplig. Att stötta men inte att ge färdiga val där

heller, utan barnen tillsammans kommer hitta lösningar, vi måste inte ge dem alla svar. [Respondent 1]

4.3.2. Barnens intressen påverkar användandet av lärplattan

Barnen har ett visst inflytande på vad lärplattan ska innehålla, dvs vilka applikationer och verktyg som finns på den. Förskollärarna försöker att utgå ifrån och tillgodose barnens intressen när de laddar ner applikationer. En utav respondenterna gav oss ett exempel på hur de kan arbeta utifrån barns intressen.

Till exempel det var en tjej som var väldigt intresserad av balett, då såg vi till att där fanns en app där de visade olika balett-poser/.../ De va två barn, den ena fotograferade den andra, sedan målade de. Så då har man verkligen kunnat använda den som verktyg. Dels att hitta rörelserna, lära in rörelserna, att fotografera varandra och sedan gå vidare och använda målandet och skapandet i den analoga delen. Just det här att använda det digitala och analoga tillsammans, det tycker jag är fantastiskt. [Respondent 4]

Ett annat inflytande som barnen har på lärplattan enligt en större del av respondenterna är dokumentation. Barnen får använda plattan till att själva fotografera och öva på att själva reflektera och berätta. En respondent benämner vikten av att introducera mångfald med lärplattan för barnen. När man visar att lärplattan är mer än en ”spelplatta”, inbjuder man barnen till att även utforska sin omvärld genom den på olika sätt.

De har förståelse för hur man kan använda den och att den inte bara är till för spel utan jag kan också ha en annan användning för den. Vill jag dokumentera, vill jag fotografera, skriva så kan jag göra det på iPaden. [Respondent 3]

4.3.3. Använda lärplattan som ett komplement till övrigt lärande

Förskollärarna uttrycker sig om att lärplattan kan användas på olika sätt. Man kan helt enkelt arbeta ämnesintegrerat, vilket innebär att man med hjälp av lärplattan kan arbeta med språk, matematik, estetiskt, naturvetenskap och hälsa. Samtidigt får man inte glömma som förskollärare att lära barnen att förhålla sig kritisk till det informationsflöde som de möter.

Jag tror att det är otroligt viktigt för våra barn att komma ut och bli egentänkande individer, för du måste ju kunna ifrågasätta den kunskapen du får till dig. Man kan inte tro på allting man ser eller läser och på så sätt så är ju lärplattan ett sätt att faktiskt också använda sig utav, att förbryllas. [Respondent 1]

Det finns oändliga möjligheter med det, absolut. Just med att man kan filma, man kan fotografera, vi gör sagor, man kan skriva, man kan rita på den. Det är ett bra verktyg, det finns många möjligheter med den. [Respondent 4]

När vi bad om ett mer utvecklat svar kring att använda lärplattan som ett komplement utan att utesluta det andra gav en annan respondent ett snarligt svar:

Som i det skapande av till exempel teater eller i sagan, så använder du det som ett verktyg tillsammans med det andra. Det är inte så att du utesluter att man kan skapa med sina händer, att du kan sätta händerna i leran och göra något. Det ersätter inte pennan när du ska skriva, när du ska göra en bakgrund eller måla. Men du kan ändå ha den i det och använda den och visa olika möjligheter. [Respondent 3]

En annan positiv sak med lärplattan är att den är enkel för både små och stora barn att använda. En respondent nämner att det är mycket enklare för barn att kunna hantera en lärplatta då man med hjälp av sina fingrar reglerar lärplattan som dessutom svarar direkt på kommandon. Hen nämner också datorns tangentbord och datormus i kontra till lärplattan då det krävs andra avancerade färdigheter för att kunna göra kommandon på datorn. Två av respondenterna säger att små barn tidigt kan hantera en lärplatta och är väldigt intresserade av att få upptäcka. Återigen öppnar lärplattan upp till sådana tillfällen som man tidigare inte har kunnat göra.

De yngsta barnen är ju väldigt intresserade utav att få upptäcka ljud. Och att då kunna få göra det på det sättet som är i olika musik appar ././ Och att sen kunna föra upp det på en projicerad hel vägg och att bara kunna få vara i något ger ju plattan en helt annan möjlighet. [Respondent 1]

En annan respondent uttryckte också sig om barns tidigare kunskaper om digital teknik.

Men sen är det barnen ju, sätter man plattan i handen på dom så kan dom ju. Man ser ju att de använder den på andra ställen än här. Dom bara kan ju. [Respondent 6]

4.4. Hinder i relation till barnen

När frågan om hinder i relationen till barnen ställdes, nämnde fler av respondenterna olika hinder som kan uppstå när barnen integrerar med lärplattan tillsammans. De ansåg också att lärplattan kunde ta över annat i verksamheten.

4.4.1. Rättvisa och konflikter bland barnen

Ett återkommande uttryck hos varje respondent var ordet ”konflikt”. Konflikter som uppstod sinsemellan barnen när de använder sig utav lärplattan i olika situationer. Främst hänvisade respondenterna till de situationer när barnen ska turas om att ha lärplattan. Eftersom att dessa hinder ofta uppstår, så väljer några av förskollärarna att begränsa användandet av lärplattan till antingen tio minuter var eller utesluter den helt. När

konflikterna uppstår blir det mer att det är rättvisprincipen som gäller, samspelet mellan barnen finns inte riktigt där.

Det är det där med rättvisan. 'Nu har han den, nu har hon spelat så länge, nu är det min tur'. Jag ser kanske inte samspelet så mycket utan mer 'nu spelar jag, nu spelar du, nej nu är det jag som har den'. [Respondent 6]

En förskollärare säger just att hen inte vill begränsa barnens användande, men blir tvungen att göra det ändå eftersom att lärplattan blir ett negativt verktyg istället för ett positivt när läsningarna kommer in. Även att det finns barn som tenderar till att utveckla ett spelberoende tidigt och här måste man begränsa användandet.

När de kommer fram till att dem vill använda lärplattan, så blir det då att lek och mycket avbryts. Och så står alla där passivt och hänger, 'nu är det min tur', och då kan det bli onödiga konflikter. [Respondent 2]

4.4.2. Lärplattan tar över

Barnens fria tillgång till lärplattan i verksamheten är ytterst begränsad. Begränsningar i form av att dem bland annat måste motivera varför dem vill ha den och till vad. En annan begränsning kan vara som vi nämnde ovan, *konflikter*, som uppstår när den väl används. Samtidigt funderade några av respondenterna på om det är så att följderna av lärplattans frånvaro påverkar så att när den väl används, gör den så att övriga aktiviteter avbryts. Barnen samlas istället runt lärplattan och deras nyfikenhet hamnar där.

Och när vi väl tar fram den då blir de som flugor kring den. Och då tänker man med att 'vi använder den kanske för lite'. [Respondent 6]

En annan aspekt av att lärplattan tar över hos en respondent, är att barnen glömmer bort det som händer i verkliga livet. Man glömmer bort relationerna i "the real life" och lärplattan blir istället en verklighetsflykt för barnen. Därför är det än viktigare att arbeta på relationen och kommunikationen mellan barnen.

4.5. Sammanfattande analys av resultat

Under detta avsnitt kommer en sammanfattning av resultatet att göras utifrån ett fenomenografiskt perspektiv i beaktande. Vi kommer att resonera kring de kategorier vi fick fram där vi endast har använt oss av rubrikerna *möjligheter* och *hinder*. Dessa resumerar tillsammans alla rubriker och underrubriker som finns i resultatdelen. Då fenomenografin handlar om olika uppfattningar kring hur ett fenomen kan beskrivas, ser vi i vår studie att respondenternas utsagor är väldigt snarlika varandra. Det har många

gångar varit en samsyn i de olika svaren, vilket har gjort att kategorierna på så sätt har gått in i varandra och varit svåra att helt särskiljas åt.

4.5.1. Möjligheter

I vårt resultat, framkom det att förskollärare anser att deras förhållningssätt, inställning och erfarenheter ligger till grund för vilket intresse som visas till lärplattan. De nämner att man ska vara nyfiken som pedagog och följa med i samhällets utveckling. Att det hela tiden gäller att man som pedagog ligger steget före i vad man erbjuder barnen för verktyg. Vi märkte också att förskollärarna anser att lärplattan är lättillgänglig, vilket gör att man kan arbeta med den på fler sätt tillsammans med barnen i sin pedagogiska roll. Andra möjligheter som man kan se är med lärplattan är att den inbjuder barnen till socialt samspel och samarbete med varandra. Förskollärarna nämner också att rättvisekonflikter ofta uppstår mellan barnen när de tillsammans integrerar med lärplattan. Samtidigt kan konflikter ses ur en positiv aspekt då de är till för att lösas. Barnen har dessutom ett visst inflytande på vad som finns på lärplattan. Men också hur den används som ett komplement till övrig verksamhet, då den är enkel att användas av både stora som små.

4.5.2. Hinder

I vårt resultat, märkte vi tydligt att en önskan hos respondenterna är att få mer utbildning i hur man kan använda lärplattan. De önskade också tillräckligt med tidutrymme för att få lära sig hur lärplattan fungerar, och vad man kan använda den till. Synsättet på lärplattan påverkas av den inställning man har till den. Ett annat hinder med lärplattan, som vi såg att förskollärarna anser, är de konflikter och rättvisepprinciper som uppstår när den används. De tycker att lärplattan kan ta över annan verksamhet och närvaron av den blir på så sätt negativ.

När man jämför möjligheter och hinder med varandra så kan vi se att förskollärare beskriver fler möjligheter sinsemellan barnen än vad de beskriver hinder. Dock så anser förskollärarna att det finns olika hinder med lärplattan i den egna yrkesrollen. Samtidigt vänder förskollärarna på det och indirekt nämner att utbildning, kan göra så att synsättet på att integrera lärplattan i sin yrkesroll istället ses som en möjlighet.

5. Diskussion

5.1. Hinder

Det framgår tydligt i vårt resultat att det råder okunskap bland en större del av förskollärarna. Denna okunskap ligger i att förskollärarna anser att man på förskolorna inte får den utbildning som behövs för att kunna känna sig säkra i sin roll i användandet av digital teknik. Samtidigt som utbildning inom området inte ges, står det i läroplanen för förskolan (Skolverket, 2016) att förskolan bland annat ska utveckla barns förmåga att kunna söka kunskap och samarbeta kring teknik. Detta anses som en viktig ståndpunkt när vi lever i ett digitaliserat samhälle med snabbt informationsflöde. Lärarnas nyheter (2012) skrev i en artikel om skolverkets nya signaler där de trycker ännu mer på att förskolan ska arbeta med digital teknik tillsammans med barnen. Men hur ska förskollärare kunna arbeta och förmedla kunskaper kring ett fenomen som de själva känner en osäkerhet i?

Ljung-Djärf (2004) hänvisade redan år 2004 till ett projekt som handlade om hur barn lär via IKT. Slutsatsen i detta projekt var bland annat att medverkande lärare hade en väldigt begränsad erfarenhet inom IKT-användning. En annan liknande studie som Ljung-Djärf refererar till *dataskola för förskolebarn*, som i sin första delrapport visade att pedagoger hade en tveksam inställning till datorer i relation till barnen. Även här var den största orsaken okunskap och rädsla för att misslyckas. I denna rapport framkom det att genom de utbildningar som pedagogerna fick inom IKT användning, ökades också deras intresse för dess användande och hur man kan använda den i verksamheten (a.a). Utbildning inom området verkar vara det som pedagoger behöver och söker efter.

Vi kan se att redan år 2004 framkom det att det krävs något mer än att bara sätta pedagoger framför en dator. Samtidigt uppfattar vi det som att studierna inte riktigt nådde fram till högre positioner, då det enligt oss är de som har makten att tillgodose förskollärarna med utbildningar. Klerfelt (2007) gjorde återigen en studie om mediakulturen och pedagogisk praktik. I hennes diskussionsavsnitt visade det sig även här tre år senare, att pedagogerna i studien kände en osäkerhet i både hur man använder teknologin och i hur de ska kunna förmedla sina kunskaper vidare kring dess funktioner. De kunde också uppleva att om man släpper in det digitala för mycket kunde det i sin tur rubba ens egen roll som pedagog (a.a). Detta gav även några av våra respondenter intryck för. Samtidigt som våra

respondenter inte var rädda för att använda lärplattan i verksamheten, så fanns det ändå en inre rädsla för att den skulle kunna ta över den egna positionen man har. Detta tolkar vi som att pedagogerna anser att lärplattan kan ersätta deras kunskaper på helt andra sätt när man kan söka sig fram till nästan alla svar via lärplattan.

Efter att vi genomfört vår studie så kan vi fortfarande se att osäkerheten kring digital teknik finns kvar bland förskollärare. Respondenterna i vår studie efterlyser kunskap och utbildning. De ger förslag på ett kollegialt lärande där man låter en i personalen utbilda sig för att sedan förmedla kunskaperna vidare. Men de får ingen kunskap inom området. Vad det beror på vet man egentligen inte, men många chansar på att det har med det ekonomiska i kommunen att göra.

5.1.1. Förhållningssättet påverkar innehållet och dess konsekvenser

Aasebø & Mulhuus (2007) talar om att det som avgör när, var och hur man använder sig av media beror helt på vilket synsätt man som pedagog har till media. En av våra respondenter nämner en annan aspekt som kan ha med ens synsätt att göra. Hen tar upp att ens privata användning av digitala tekniker på fritiden kan vara en av de konsekvenser användandet av digital teknik i förskolan kan få. Hen menar att det är möjligt att det privata användandet styr hur mycket man som pedagog integrerar det i verksamheten och vilken roll man anser att lärplattan ska få i verksamheten.

En annan aspekt som förskollärarna nämner är att de kan se hur barnen kan interagera med lärplattan i sitt användande. De ser hur barnen kommunicerar med applikationer som sedan ger gehör på det barnet sagt. Men huruvida detta är gynnsamt eller inte för barnen kan man fråga sig då Stiernstedt (2012) skriver att lärplattan snarare påverkar barnen negativt och nämner begränsad språkutveckling och koncentrationssvårigheter. Att den kan begränsa barnen på vissa sätt tror vi kan stämma, om det som erbjuds på lärplattan inte har ett pedagogiskt syfte. Många av respondenterna uttrycker just det i vår studie, att de laddar ner en applikation som sedan utvärderas för att se om den är lämplig eller inte. Och vad applikationen kan bidra med för några kunskaper hos både pedagogerna och barnen. Samtidigt uttrycker några respondenter att de laddar ner sådant på lärplattan som barnen tycker är roligt. Spel utan ett pedagogiskt syfte är sådant som bland annat laddas ner.

Många av respondenterna nämner att konflikter kan uppstå när barnen interagerar med lärplattan. Varför konflikter uppstår är inte alltid så självklart. Därför är det som en

förskollärare uttryckte det, viktigt att man tänker ett steg längre och funderar på vad som kan vara bakomliggande orsak. En av respondenterna nämner en väldigt intressant aspekt i just konflikter och varför de kan uppstå. Hen säger att det handlar om vad man som pedagog erbjuder barnen. Om man erbjuder barnen rena spelapplikationer där det många gånger är fokus på det enskilda barnet, kan man säga att det blir en indirekt konkurrens mellan barnen om de sitter flera stycken vid en lärplatta. Men om man istället erbjuder barnen de applikationer som ”kräver” att man samarbetar med varandra för att komma vidare i spelet, ställs det plötsligt andra krav på användaren. Utifrån vilka krav som ställs i situationen, kan man anpassa det därefter. Det är precis det Alexandersson m.fl. (2001) talar om, att hitta strategier och olika tillvägagångssätt som fungerar och bidrar till en bättre samverkan sinsemellan.

5.2. Möjligheter

När vi gjorde en resumé av vår analyserade empiri, kunde vi se att förskollärarna uttalade sig mer om hinder i relation till den egna yrkesrollen, än om hinder i relation till barnen. I relationen till barnen lyfter de flera positiva aspekter. De nämner samspel, turtagning, kommunikation, ämnesöverskridande och samarbete flertalet gånger. Och visst har forskning idag visat att det sker ett kollegialt lärande sinsemellan barnen när de samspelar med varandra. Både Nilsson (2005), Johansson & Pramling-Samuelsson (2007) och Ljung-Djärf (2004) nämner hur barn i samspelet med varandra lär sig sociala förmågor, de bygger relationer och vänskaper, de lär sig vilka mönster och regler som man ska förhålla sig till. Inte minst har lärplattan en positiv inverkan på barnets personliga och sociala utveckling.

Förskollärarna uttalade sig ofta om att barn lär sig i samspel men de nämnde också den proximala utvecklingszonen inom sociokulturella perspektivet. Förskollärarnas roll är att ”spänna bågen” så att man hela tiden kan utmana barnet i sitt lärande, menar de. Det finns också forskare som lyfter att det alltid sker ett kollegialt lärande oavsett om det gäller barn eller vuxna. Alexandersson m.fl. (2001) talar om begreppet ”peer tutoring” som innebär att det sker ett samarbete mellan två personer, där den ena befinner sig på en högre kunskapsnivå än den andra inom ett visst område. Även Fast (2011) säger att det blir ett socialt sammanhang där man via den sociala interaktionen lär sig av och med varandra. Våra respondenter nämnde också att de ibland medvetet ber ett barn fråga ett annat barn om de tillsammans kan arbeta med lärplattan. Men ibland bestämmer

förskollärarna vilka barn som ska arbeta tillsammans. Detta för att man ska kunna arbeta tillsammans med fler än bara sin bästa vän.

5.2.1. Att möta den digitala kulturen

Många av respondenterna i vår studie refererade till att barn använder sig av digital teknik även utanför förskolan, vilket de kan se när barnen integrerar med den. ”Dom bara kan ju” säger en respondent som talar om hur man bara kan placera en lärplatta i handen och sen vet barnen hur de ska göra. Assebø & Melhuus (2007) skriver om hur digital teknik påverkar oss människor och att det alltid finns runt omkring oss. De ingår i våra liv dagligen och finns till för bland annat underhållning, informationssökning och som kommunikationsmedel. Att digital teknik är starkt integrerat i den kultur som barnen växer upp i syns tydligt även i förskolan då vi lever i ett så digitaliserat samhälle som vi gör. Barnen intresserar sig för digital teknik i tidig ålder och tycker om att använda sig av den då den både är rolig och lättillgänglig hos stora och små. Lärplattan erbjuder också många olika lärmöjligheter i form av applikationer.

Bjurulf (2013) lyfter flera fördelar med lärplattan. Dels så behöver man inte ha ett tangentbord eller datormus längre för att navigera som man förut behövde, utan det enda du faktiskt behöver är ditt finger. Och hur fantastiskt är det inte att det kan gå från att vara en avancerad färdighet som kräver fullkomlig koncentration när man ska hantera allt som hör till en dator, till att nu precis fyllda ett-åringar kan bemästra lärplattan hur lätt som helst eller som en av våra respondenter tidigare sa: ”dom bara kan ju”. En annan fördel med lärplattan, är att den är ett multifunktionellt verktyg (Bjurulf, 2013), som genom sina funktioner ger möjligheter till att söka information eller spela olika spel inom det aktuella intresseområdet. Men vad som finns och erbjuds på lärplattan är starkt förknippat med vad det är för något som förskolläraren väljer att ladda ner och anser vara viktigt i lärandesyfte.

Många av respondenterna berättade att de ofta använder lärplattan i dokumentationssyfte. De har till exempel en blogg där vårdnadshavaren(-na) kan få uppdateringar kring vad som hänt under dagen. Ibland tar förskollärarna bilder eller filmer när barnen gör något som man sedan kan använda på utvecklingssamtalet, och ibland låter de barnen själva få dokumentera det de vill: detta för att få syn på barns perspektiv och vad det är som får de uppmärksamma. Både Parnell & Bartlett (2012) och Alnervik (2013) lyfter vad dokumentation med och utan lärplattan kan bidra till. Parnell & Bartlett skriver mycket i

sin artikel om hur man kan integrera föräldrar i sitt barns vardag på förskolan genom att avdelningen skriver blogginlägg. Samtidigt som bloggen är en informationskanal till föräldrar är den mer än så: barnen kan också ges en möjlighet till att få reflektera över dagen och förstå sin egen lärandeprocess. Alnervik (2013) talar om dokumentation som en helhet då förskollärare dokumenterar för att ge mening och skapa innebörd. Hon talar också om att vi alltid måste ha med oss de didaktiska övervägandena kring det vi gör och varför vi gör så.

En annan viktig aspekt i vårt resultat, och som respondenterna ofta refererade till, var att man kan arbeta ämnesintegrerat genom de verktyg som finns på den. En av alla fördelar som respondenterna såg med lärplattan handlade om barns språkutveckling då de anser att den främjas när barnen kommunicerar med varandra runt lärplattan. Att språkutvecklingen främjas menar både Appelberg & Eriksson (1999), Lindö (2009) och Petersen (2015) då de talar om att barn lär sig bruka språket och sociala verktyg i samspelet med både barn och vuxna. Det är även i denna interaktion som barnet utövar affordance och agency (Petersen, 2015) på olika sätt till det som erbjuds i just den situationen. Samtidigt är inte alla överens om att det är språkfrämjande. Stiernstedt (2012) påstår ju att när denna interaktion görs så hämmas istället språkutvecklingen. Något som går rakt emot det våra respondenter kan se just här och nu när barnen på något sätt arbetar med lärplattan, antingen enskilt eller tillsammans med andra.

5.2.2. Tekniken är här för att stanna...

Men trots vissa skeptiska uttalanden visar vår studie att det till största delen råder en positiv inställning till vad lärplattan kan ge barnen och att lärande kan vara roligt och lustfyllt. Att tekniken visst har en plats i skolans värld har ju forskning tydligt visat när fördelarna ändå överväger nackdelarna. Larsnäs (2012) skriver att lärplattan idag mycket väl ska ha en roll i förskolans verksamhet, men den får inte ta över annat. Lärplattan anses som ett roligt verktyg man kan använda sig av. Det ska vara ett komplement, ett ord som alla våra respondenter också uttrycker. Lärplattan får och bör inte ta över annat i verksamheten, den ska inte ersätta leken och den ska inte ersätta hur det känns och luktar att ha färg på sina händer. Men den ska bli integrerad på ett sätt som gör lärplattan till en möjlighet istället för ett hinder. En annan viktig sak att tänka på är vilka indirekta regler och strategier som finns i samverkan. Alexandersson m.fl. (2001) talar bland annat om vad som krävs för att ha en fungerande samverkan. En viktig aspekt är att barnen har olika

tillvägagångsstrategier. En av strategierna man kan ha är turtagning för att det ska bli rättvist och att alla ska känna sig delaktiga. Dock kan strategier vara svåra att konstruera om man inte ständigt arbetar efter att skapa dem.

5.3. Författarnas reflektioner

Att vara en närvarande förskollärare som ser möjligheter istället för hinder när man arbetar tillsammans med barnen, kan vara en strategi enligt oss. Att man visar varandras olikheter, att vi har olika kompetenser och saker som vi är bra på. Lika så att man möter de problem som kan uppstå på rätt sätt, att man inte bara viftar bort dem utan istället analyserar varför de uppstod. Men för att man ska kunna ha strategier som fungerar, är kommunikation och hur du kommunicerar är otroligt viktigt. Detta menar också Nilsson (2005) som talar om att det är via kommunikationen som vi människor uttrycker våra känslor, för vidare våra idéer och tankar och att kunna påverka situationen. Men om det blir en brist i kommunikationen, eller om den inte alls fungerar, så kan det lätt uppstå konflikter mellan människor. Därför är det extra viktigt att förstå som förskollärare att allt har sin tid och man kan inte förvänta sig att allt ska fungera utan övning och målmedvetenhet. En annan aspekt på hur viktig kommunikation faktiskt är, är ordspråket ”barn gör som vi gör, inte vad vi säger”, om man som vuxen själv inte har någon direkt strategi i sitt tillvägagångssätt, hur ska man då kunna lära ut och hjälpa barnen i deras strategier. Detta syntes också i vår studie när många av respondenterna nämnde just att konflikter uppstår genom att det faller någonstans i kommunikationen mellan barnen. Dock är ju konflikter till för att lösas, enligt respondenterna.

Det är som Appelberg och Eriksson (1999) säger, att barns sätt att interagera med datorn ändras ju mer de lär sig att samarbeta. Likaså menar de att oberoende av ålder kön eller om man är framåt eller tillbakadrivande så verkar det som att man lättare kan finna varandra framför ett digitalt verktyg än vid andra aktiviteter.

Att barn verkar finna varandra lättare framför det digitala än i andra aktiviteter, kan våra respondenter också se då den har en förmåga att avbryta annat när den tas fram. Det är precis som att den används för sällan eller är den helt enkelt bara så otroligt frestande att sitta med att det blir så. Hur som helst så instämmer vi med det som förskollärarna menar när de säger att den avbryter andra aktiviteter. Vi tycker det är synd att det blir så, samtidigt så måste man skapa sig en förståelse för varför det blir så i lärplattans närvaro. Lärplattan öppnar fler möjligheter för lärtillfällen än vad man tidigare har kunnat med en

stationär dator. Nästan allt vi som pedagoger behöver för att bedriva verksamheten på ett pedagogiskt sätt, finns samlad på ett och samma ställe, vilket i sin tur underlättar vår vardag på olika sätt. Det digitala finns, precis som Aasebø & Melhuus (2007) säger, till för bland annat information och underhållning. Det finns där för att underlätta vår vardag, stora som små.

Att forskning visar att barn sedan tidigt kan hantera den digitala tekniken, tror vi beror på den kultur som barnen växer upp i. Genom denna kultur i det digitaliserade samhället, ges barnen en gemensam referensram som innehåller snarlika erfarenheter kring ett fenomen och hur detta fenomen ska användas. Men för att förstå barnens kultur som förskollärare och därefter kunna förhålla sig till det som barnen har med sig hemifrån, måste man vara nyfiken och verkligen vilja veta hur saker och ting faktiskt fungerar eller vad det är som upptar barnens intresse. För hur ska man kunna spinna vidare som förskollärare och utmana barnen med Pokémon, om du inte vet vilken figur som har vilken egenskap, eller att det finns en applikation som man genom en "live"-kamera ser Pokémons runt omkring sig.

5.3.1. Rätt till utbildning

En annan viktig ståndpunkt som vi anser, är att man måste få tillgång till den utbildning och kunskap som krävs för att kunna knyta ihop säcken. Vårt uppdrag är att utmana barnen i deras lärande, och även utmana barnen i det som vi själva kan känna oss osäkra i. Men för att vi ska kunna känna oss självsäkra i det som vi ska lära ut, krävs det att man har kompetenser inom området. Här kan man dock se det ur ett generationsperspektiv. Den generation som växte upp med digital teknik behöver ha en större förståelse för att de äldre generationerna, som inte växte upp med digital teknik på samma sätt har olika förutsättningar. Därför tycker vi att utbildning bör vara det som ska prioriteras i samband med läroplanens riktlinjer.

5.3.2. Lärplattans fördelar

En annan intressant aspekt som vi reflekterat kring, är att i vissa kommuner och verksamheter, skaffar man in fler lärplattor för att man nu kunnat se dess möjligheter. Och även vi samstämmer och ställer oss bakom förskollärarnas uttalande om samspel, turtagning, kommunikation etc. Att det som Stiernstedt (2012) skriver om angående att digital teknik kan hämma barnen, är en aspekt som man kan se det ifrån. Samtidigt förstår

vi inte hur lärplattan skulle kunna hämma till exempel språkutvecklingen, när man tack vare lärplattan börjar kommunicera med varandra. Numera kan barn som annars inte pratar med varandra eller arbetar med varandra, plötsligt ha ett utmärkt samspel tillsammans när de har lärplattan framför sig. Men om man samtidigt ser det ur ett annat perspektiv, som när barnet sitter ensam med lärplattan och inte för någon kommunikation med någon annan, tror vi att det kan vara så att språkutvecklingen till viss del hämmas.

Dock kan ju lärplattan ändå uppfattas som ett hinder när det i kommunikation är något som brister och konflikterna istället tar över. Några av våra respondenter nämner ju att de antingen tidsbegränsar eller utesluter den helt från barngruppen. Men en tanke som då uppstår hos oss: är det lösningen på problemet? Löser man konflikter och rättvisepprinciper som förskollärare när man begränsar tillgången till något, eller borde man välja en annan strategi för att få det och fungera? Och i så fall, vilken strategi väljer man då att arbeta efter som förskollärare.

5.4. Förslag på vidare forskning

Ett förslag på vidare forskning kan vara att man gör både en kvalitativ och kvantitativ studie på samma gång. Genom att göra observationer med ett observationsschema, försöka hitta olika mönster på hur förskollärare och eller barnen arbetar med lärplattan. Därefter kan man intervjua förskollärare för att få syn på deras perspektiv på hur de anser att den används i verksamheten. Man kan med insamlad empiri ställa ord och handling emot varandra och diskutera det utifrån olika aspekter såsom förskolläraryrollen, barnen och verksamheten.

Referenser

- Aasebø, Turid Skarre & Melhuus, E. Cathrine. (2007). Rum för barn - rum för kunskap: kropp, kön, vänskap och medier som pedagogiska utmaningar. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- Alexandersson, Mikael, Linderöth, Jonas & Lindö, Rigmor. (2001). Bland barn och datorer: lärandets villkor i mötet med nya medier. Lund: Studentlitteratur.
- Alvehus, Johan. (2013). Skriva uppsats med kvalitativ metod: en handbok. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj. (2008). Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod. 2., [uppdaterade] uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Appelberg, Lisbeth & Eriksson, Märta-Lisa. (1999). *Barn erövrar datorn: en utmaning för vuxna*. Lund: Studentlitteratur.
- Bjurulf, Veronica. (2013). *Teknikdidaktik*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Denscombe, Martyn. (2009). Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Fast, Carina. (2011). Att läsa och skriva i förskolan. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Johansson, Eva & Pramling Samuelsson, Ingrid. (2007). *Att lära är nästan som att leka: lek och lärande i förskola och skola*. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- Lindö, Rigmor. (2009). *Det tidiga språkbudet*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Nilsson, Björn. (2005). Samspel i grupp. Lund: Studentlitteratur.
- Pramling Samuelsson, Ingrid & Asplund Carlsson, Maj. (2003). *Det lekande lärande barnet: i en utvecklingspedagogisk teori*. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- Skolverket. (2016). *Läroplan för förskolan Lpfö 98: reviderad 2016*. Stockholm: Skolverket.
- Strandberg, Leif. (2006). *Vygotskij i praktiken: bland plugghästar och fuskklappar*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Digitala resurser

- Alnervik, Karin. (2013). *Men så kan man ju också tänka!* [Elektronisk resurs] : Pedagogisk dokumentation som förändringsverktyg i förskolan. Diss. Jönköping : Högskolan i Jönköping, 2013. Extern länk: <http://hj.diva-portal.org/smash/get/diva2:659182/FULLTEXT01.pdf> [hämtad: 2016-10-06]
- Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet. Extern länk: http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf [hämtad: 2016-09-01]
- Klerfelt, Anna. (2007). *Barns multimediala berättande- en länk mellan mediakultur och pedagogisk praktik*. Diss., Malmö Högskola. Extern länk: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/17189/5/gupea_2077_17189_5.pdf [hämtad: 2016-09-16]
- Kroksmark, Tomas. (1987). *Fenomenografisk didaktik — en didaktisk möjlighet*. Didaktisk Tidskrift Vol. 17, No. 2-3, 2007: s. 1-50. Extern länk: <http://www.tomaskroksmark.se/Fenomenografiskdidaktik%202007.pdf> [hämtad: 2016-11-10]
- Larsnäs, Mats. (2012) Intervju med Lena Gällhagen: *Ipads i förskolan – inspiration i Kungsbacka*. Extern länk: <http://kungsbackadelar.se/?p=140> [hämtad: 2016-09-18]
- Ljung-Djärf, Agneta. (2004). *Spelet runt datorn: datoranvändande som meningsskapande praktik i förskolan*. Diss. Lund : Univ., 2004. Extern länk: <https://lucris.lub.lu.se/ws/files/4788435/1693299.pdf> [hämtad: 2016-09-18]
- Lärarnas nyheter. (2012). Digital teknik ger fler uttryck. Extern länk: <http://www.lararnasnyheter.se/forskolan/2012/09/24/digital-teknik-ger-fler-uttryck> [hämtad: 2016-05-24]
- Parnell, William Arthur & Bartlett, Jackie. (2012). *iDocument: How Smartphones and Tablets are Changing Documentation in Preschool and Primary Classroom*. *Young Children*, 67(3), 50-59. Extern länk: http://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1012&context=edu_fac [hämtad: 2016-10-06]

- Petersen, Petra. (2015). *Appar och agency - Barns interaktion med pekplattor i förskolan*. Lic.-avh. Uppsala : Uppsala universitet, 2015. Extern länk:
<https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:865186/FULLTEXT01.pdf> [hämtad: 2016-09-20]
- Regeringskansliet. (2006). *Tänka framåt men göra nu – så stärker vi barnkulturen (SOU: 2006:45a)*. Extern länk:
<http://www.regeringen.se/contentassets/38e1e1abf4bc4c168abb184a54e22c54/tanka-framat-men-gora-nu---sa-starker-vi-barnkulturen-del-1-av-2-missiv-samtliga-kapitel-samt-bilagor-1-14-sou-200645> [hämtad: 2016-05-24]
- Stiernstedt, Jenny. (2012). *Så påverkar barnen av surfplattorna*. Extern länk:
<http://www.svd.se/sa-paverkas-barnen-av-surfplattorna> [hämtad: 2016-09-08]

Bilaga 1

Samtyckesblankett till deltagande i en intervju och observation

Hej,

Vi är två blivande förskollärare som läser sista terminen vid högskolan Kristianstad. Vi har påbörjat vårt examensarbete som handlar om pedagogers förhållningssätt till lärplattan i förskolans verksamhet. Vi vill gärna intervjua Dig i egenskap av förskollärare samt eventuellt observera hur lärplattan används i verksamheten.

Under intervjuerna kommer vi att föra anteckningar och ljudupptagning. Detta är enbart för att vi ska kunna bearbeta det insamlade materialet som gör vår studie fullständig. Under observationerna kommer enbart anteckningar att göras. Materialet kommer endast att användas i forskningssyfte och när studien är klar kommer all material att raderas.

Allt deltagande i denna studie är frivilligt och kan när som helst avbrytas. I den slutgiltiga rapporten kommer vi att använda oss av fingerade namn för att säkerställa att alla deltagare förblir anonyma.

Med vänlig hälsning,

Erica Fridland och Mattias Bengtsson

För mer information eller vid frågor, vänligen kontakta

Erica Fridland, xxxxx@stud.hkr.se

Mattias Bengtsson, xxxxx@stud.hkr.se

Jag ger mitt samtycke till att intervjuas i studien

Jag ger mitt samtycke till att i studien bli observerad

Underskrift

Namnförtydligande

Bilaga 2

Hej!

Tack för att Du vill delta i vår studie kring förskollärares förhållningssätt till lärplattan.

Vi kommer under vecka 38 att genomföra intervjun med dig. Inför intervjun har du fått ett frågeformulär på de frågor som vi kommer att ställa. Detta för att du ska kunna förbereda dig.

Intervjun kommer att ta ca 45 minuter till 1 timme. Om det är några frågor kan du kontakta oss på:

Erica Fridland, xxxxx@stud.hkr.se

Mattias Bengtsson, xxxxx@stud.hkr.se

Tack så mycket på förhand,

Erica & Mattias

Bilaga 3

Intervjufrågor:

1. Hur gammal är du?
2. Antal verksamma år i förskolan?
3. Hur känner du inför lärplattan i förskolan? (motivera);
 - Positiv
 - Neutral
 - Negativ

4. *I Lpfö98/16 s.6 står det: Förskolans uppdrag är att ge barnen en förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.*
 - Hur tänker du kring detta citat?

5. Vilka möjligheter och hinder med lärplattan ser du;
 - I din pedagogiska roll som förskollärare?
 - I samsynen hos kollegorna? (t.ex. tänker ni lika dant? Använder ni den på samma sätt?)
 - I ditt yrke generellt (t.ex. dokumentation, apt-träffar, planering etc.)
 - Sinsemellan barnen
 - Hos barnet individuellt (t.ex. hur använder barnet den? Söker barnet stöd? Vem söker barnet stöd hos i så fall?)
 - Lärar-barn relationen?
 - I relation till barngruppen
 - Verksamheten i sig (ex. ekonomi, prioritering, användningsområden)

6. Vilket inflytande har barnen i användandet av lärplattan?

7. I vilka situationer används lärplattan?